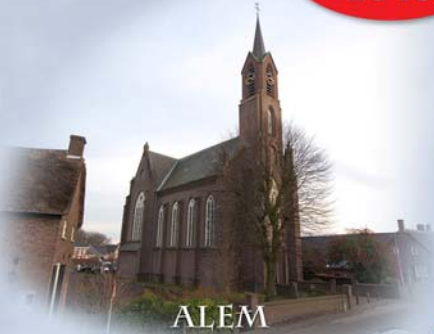

FL.
FRAN-
CISCUS
PAROCHIE

FRANCISCUS TUSSEN DE RIVIEREN

1
2015

PAROCHIEBLAD

ALEM

ROSSUM

ZALTBOMMEL

HEDEL

AMERZODEN

KERKDRIEL

VELDDRIEL

KERKSPREKERIJ

Parochieblad

Franciscus tussen de Rivieren is het parochieblad van de Parochie Heilige Franciscus in de Bommelerwaard.

Jaargang 4, nummer 1
Januari 2015

Verschijnt: 5 x per jaar
Oplage: 7.100 exemplaren
Druk: Van Horssen Waardenburg
Opmaak: Moose Zaltbommel

Algemeen secretariaat

Hertog Arnoldstraat 57 B
5331 XG Kerkdriel

0418 - 63 25 04

Bereikbaar: dinsdag en donderdag
van 9.30 tot 13.00 uur.

Buiten deze tijden kunt u inspreken
op een antwoordapparaat of bellen
naar het ingesproken noodnummer.

info@katholiekbommelerwaard.nl

Belangrijk!

Voor afspraken rond doop, huwelijk, jubileum, ziekenzalving en overlijden belt u met het *Algemeen secretariaat*.

Algemene bankrekening

IBAN: NL83 RABO 0179 9793 45
t.n.v. Parochie Heilige Franciscus

Kopij

4 maart is de uiterste datum voor het aanleveren van kopij voor het volgende nummer. Dit zal worden bezorgd rond 28 maart 2015.

www.katholiekbommelerwaard.nl

Redactie

Hertog Arnoldstraat 57 B
5331 XG Kerkdriel
redactie@katholiekbommelerwaard.nl

• **hoofdredacteur:**

Jos Vriesema (0418-631215)
josvriesema@martinusparochie.nl

• **samenstellers:**

Henny Lieshout (073-5991215)
willibrordusparochie@xs4all.nl
Mirjam Duijts-As (06-36115739)
mirjamduijtsas@hotmail.com

• **contactpersonen:**

Alem:

Sjan van Mook (0418-662052)
s.vanmook@live.nl

Ammerzoden:

Henny Lieshout (073-5991215)
willibrordusparochie@xs4all.nl

Hedel:

Annemarie van Osch (073-5992765)
a.vanoschvb@hotmail.com

Kerkdriel:

Cees Janmaat (0418-632001)
jacktar@concepts.nl Riet Corten

Rossum:

Bertha van Doorn (0418-512340)
berthavandoorn@upcmail.nl
José Vullings

Velddriel:

Hetti van Kessel (0418-635987)
h.kessel20@upcmail.nl

Zaltbommel:

Tiny van Steenberg
(0418-514262) tiny.henk@hetnet.nl
Han van der Waal

'Er zit een gat in mijn emmer'

Misschien kent u het Engelstalige liedje nog: *There's a Hole in My Bucket*. Ik heb het zelf ooit in mijn kinderjaren opgepikt, ik neem aan bij de jeugdvereniging Jong Nederland waarvan ik toen lid was. Het is een dialoog tussen Henry en Liza.

Henry heeft een emmer met een gat erin; de emmer is lek. Liza vertelt Henry de emmer te repareren, maar die weet niet goed hoe hij dat moet doen. Liza geeft hem de suggestie om daarvoor stro te gebruiken. Om het stro te kunnen snijden heeft hij een mes nodig, maar het mes is bot. 'Dan moet je het slijpen', zegt Liza. 'Waarmee moet ik het slijpen', antwoordt Henry. 'Met een slijpsteen.' Maar daarvoor heeft hij water nodig! en hoe kan hij dat halen? 'Met een emmer', antwoordt Liza. En dan begint het liedje weer van voren af aan: 'There is a hole in my bucket'.

De tekst van het liedje kun je blijven zingen, en op een gezellige avond als iedereen in de stemming is, is het nog leuk ook. Er is een vicieuze cirkel. Er is een probleem, en van het ene probleem kom je in het andere, en je geraakt er niet uit.

Ik zou het parochieleven ook wel een vicieuze cirkel willen noemen,

als het gaat over de financiën. En daar zou ik even bij willen stilstaan in het kader van de actie voor de gezinsbijdragen/kerkbijdragen, de landelijke en oecumenische actie Kerkbalans.

Er is al jaren een tendens gaande van lagere gezinsbijdragen. Eerst stegen de bijdragen nog wel, maar ze hielden de inflatie niet bij. Er waren wel minder deelnemers,

maar samen brachten ze toch nog steeds een beetje meer bij elkaar. Een paar jaar geleden - net vòòr de uitbarsting van de misbruikschandalen - gingen landelijk de bijdragen echt omlaag. Het laatste jaar zijn de bijdragen bijna in een vrije val terecht gekomen, en ongetwijfeld

heeft dat te maken met het nieuws over kerksluitingen.

Hoe gaat het dan? Velen trekken hun bijdragen in als ze horen dat de kerk in de toekomst gaat sluiten, dat heeft tot gevolg dat de parochie nog slechter bij kas komt te zitten en de kerksluiting feitelijk nog sneller dichterbij komt. We geraken in een vicieuze cirkel.

Het stimuleert ook niet om te geven als je weet dat de parochie verlies draait. Je denkt dan: het

verdwijnt in een bodemloze put. Ik kan mijn geld beter besteden.

Zo komen we van de drup in de regen. Wie doorbreekt deze negativiteit? Hoe geraken wij hieruit. Simpele oplossingen zijn er niet. Maar ik zou u op het hart willen drukken: als het zo doorgaat met de kerkbijdragen, redden we het niet. Niet alleen wat betreft de kerkgebouwen, maar ook wat betreft de inzet van de priesters, diakens en pastoraal werkers, ook wat betreft pastorale en kerkelijke activiteiten, vieringen, materialen, vrijwilligers, een parochiecentrum, enzovoort.

U ontvangt deze speciale *Franciscus tussen de Rivieren* met daarin ook een acceptgiro om bij te kunnen dragen. Misschien maakt u automatisch al een (bijvoorbeeld jaarlijkse of maandelijke) bijdrage over.

Ik hoop dat u dan deze extra oproep niet verkeerd begrijpt. Want op de allereerste plaats willen wij u bedanken voor de bijdragen die u regelmatig doet.

Grote en kleine bedragen, wat u kunt missen, alles is welkom en nodig. Helpt u het gat in de emmer mee dicht te maken?

*Ron van den Hout,
waarnemend pastoor*

Mijn kerk viert. Mijn kerk in balans.

Dit is het thema van de actie Kerkbalans. Een parochie moet in balans zijn, pastoraal voldoende actief en financieel gezond. Veel parochies hebben nog wel vermogen uit het verleden achter de hand, en daarmee kunnen ze het nog wel een tijdje uitzingen. Maar voor een levende parochie is levend geld nodig, geld dat jaarlijks bij elkaar wordt gebracht. Een parochie die het moet hebben van het vermogen (en misschien wel op het vermogen inteert) is niet in balans.

Helpt u uw eigen parochie uit deze negatieve spiraal?

Telefoon pastores

Pastoor Van den Hout is bereikbaar via het algemeen secretariaat: 0418 - 632 504

Pastor Bertus Bus is bereikbaar op zijn huisadres (Den Bosch): 073 - 687 56 34

Pastor Stefan Schevers is te bereiken op 073 - 599 12 16

Pastoraal werker Jos Vriesema is bereikbaar op het parochiecentrum van Kerkdriel op 0418 - 63 12 15
ma/di/do/vr van 8.30 - 10.00 uur

Financieel overzicht over 2012 en 2013

Hierbij treft u de jaarcijfers aan van resp. de Pastorale Eenheid Bommelerwaard (2012) en de H. Franciscusparochie (2013), zoals die door het parochiebestuur zijn opgesteld en zijn goedgekeurd door de afdeling financiën van het Bisdom 's-Hertogenbosch.

De goedkeuring heeft tamelijk lang op zich laten wachten, om die reden kunnen de jaarcijfers nu pas gepubliceerd worden, maar de redactie vond dat ze in een nummer over Kerkbalans niet mochten ontbreken.

Omdat de wirwar aan cijfers niet voor iedereen direct inzichtelijk is, volgt hierna een toelichting.

Allereerst: het overzicht bestaat uit drie zelfstandige gedeeltes:

In het eerste deel vindt u de jaarrekening, een overzicht van de inkomsten en de uitgaven over 2012 en 2013.

Die twee jaren zijn overigens niet helemaal vergelijkbaar. In 2012 zijn alle inkomsten en uitgaven per kerk geboekt, terwijl in 2013, een deel van de inkomsten en uitgaven geboekt is op naam van de H. Franciscusparochie (b.v. de inkomsten uit spaartegoeden en beleggingen, pachtinkomen en verhuur van antenneruimte op torens; de

uitgaven ten behoeve van het pastorale team, de kosten van het secretariaat en de verplichte afdracht aan het bisdom), terwijl kerkgebonden inkomsten en uitgaven zoveel mogelijk per kerk geboekt zijn (zie ook hieronder).

In het tweede deel vindt u een overzicht van de reserveringen, het geld dat apart gezet is voor toekomstige uitgaven op het vlak van onderhoud.

Hieraan wordt **nog een derde deel** toegevoegd: wat betekenen al deze financiële gegevens nu in het kader van de actie Kerkbalans 2015?

1. De Jaarrekening

Inkomsten en Uitgaven

De ontvangsten in het onderstaande overzicht bestaan met name uit bijdragen van parochianen (zoals bijdragen kerkbalans, collectes, intentiegelden, uitvaarten en andere vieringen, giften) en in 2012 ook de overige inkomsten (zoals: verhuur pastorieën, van kerktorens als zendmasten, pachtgelden, rente-inkomsten van spaartegoeden e.d.)

De uitgaven bestaan o.a. uit onderhoud kerken en pastorieën, verzekeringen en belastingen, kosten vrijwilligers, kosten vieringen en parochieblad.

Overzicht van inkomsten en uitgaven in 2012 / 2013

Inkomsten

	Alem		Ammerzoden		Hedel		Kerkdriel	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Bijdragen parochianen	16.491	9.495	46.261	30.661	22.976	10.023	86.644	78.577
Verhuur pastorieën *)		8.913		8.230				
Opbrengsten uit bezit	22.124		106.835		24.318		58.475	
Inkomsten begraafplaatsen	2.548		22.344		9.790		30.159	
Diverse inkomsten								
Totale inkomsten	41.163	18.408	175.440	38.891	57.084	10.023	175.278	78.577

Uitgaven

	Alem		Ammerzoden		Hedel		Kerkdriel	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Kosten eredienst/beheer	21.339	3.287	92.684	27.291	30.541	4.131	88.519	31.912
personeelskosten								
kosten gebouwen		17.960		34.092		9.340		29.318
toevoeging voorzieningen	20.169		38.300	34.600	19.293		16.952	41.600
afdracht PEB	15.420		46.740		21.720		55.200	
afdracht bisdom	4.058		13.508		5.458		14.090	
kosten begraafplaats	1.116		22.344		253		2.598	
overige kosten								
totale uitgaven	62.102	21.247	213.576	95.983	77.265	13.471	177.359	102.830

Resultaat

	Alem		Ammerzoden		Hedel		Kerkdriel	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Negatief	20.939	2.839	38.136	57.092	20.181	3.448	2.081	24.253
Positief								

*) De inkomsten uit Verhuur pastorieën zijn in 2012 samengevoegd met Bijdragen parochianen.

Inkomsten

	Rossum		Velddriel		Zaltbommel		Franciscuspar.
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2013
Bijdragen parochianen	15.619	16.016	26.305	18.280	46.449	37.538	200.591
Verhuur pastorieën *)		1.661		4.320		6.850	32.771
Opbrengsten uit bezit	27.115		55.092		17.812		77.372
Inkomsten begraafplaatsen	800		8.961		6.256		80.722
Diverse inkomsten							177.936
Totale inkomsten	43.534	17.677	90.358	22.600	70.517	44.388	569.392

Uitgaven

	Rossum		Velddriel		Zaltbommel		Franciscuspar.
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2013
Kosten eredienst/beheer	22.299	5.041	59.291	13.284	30.539	8.726	93.672
personeelskosten							215.819
kosten gebouwen		12.468		23.509		25.270	159.780
toevoeging voorzieningen			11.000	26.000	31.147	21.800	124.000
afdracht PEB	14.280		34.920		27.720		0
afdracht bisdom	4.369		8.595		6.624		55.773
kosten begraafplaats	684		4.177		2.593		38.924
overige kosten							27.744
totale uitgaven	41.632	17.509	117.983	62.793	98.623	55.796	715.712

Resultaat

	Rossum		Velddriel		Zaltbommel	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Negatief			27.625	40.193	28.106	11.408
Positief	1.902	168				

Totaal 2012: -135.166

Totaal 2013: -146.320

In 2012 vormden de zeven katholieke kerken van de Bommelerwaard een pastorale eenheid: iedere kerk had zijn eigen inkomsten en uitgaven, maar betaalde ook mee aan de algemene kosten, met name de kosten van de pastores en hun huisvesting, en de bestuurskosten.

De afdracht aan het bisdom is een verplichte afdracht van 9% van de inkomsten voor de kosten die het bisdombestuur maakt en de kosten van het solidariteitsfonds van parochies in ons bisdom.

De uitgaven voor begraafplaatsen hebben zowel te maken met de kosten voor het maken en ruimen van graven als met de kosten voor onderhoud van de begraafplaats als geheel.

De vraag die wij ons stellen is natuurlijk in de eerste plaats: wat heeft het afgelopen jaar ons uiteindelijk opgeleverd? Zoals u kunt zien eindigen zes van de zeven kerken in 2012 in de min, dus in de rode cijfers.

Het grote probleem hierbij zijn niet alleen de concrete inkomsten en uitgaven, maar vooral de verplichte reservering (zeg maar het geld dat apart gezet moet worden) voor toekomstig groot onderhoud. Kerken en pastorieën zijn nu eenmaal onderhoudsgevoelige gebouwen, en daarom moet er gespaard worden, voor groot onderhoud dat

op korte of lange termijn onvermijdelijk is.

Het bisdom nu, heeft bepaald, dat jaarlijks tenminste 0,5% van de verzekerde waarde van kerken en pastorieën hiervoor apart gezet moet worden. Hieraan valt voor ons dus niet te ontkomen.

Maar aan de andere kant, in oktober 2012 heeft het bisdom besloten, dat - gelet op de totale situatie van onze parochie - de kerkgebouwen van Rossum en Hedel op korte termijn gesloten moeten gaan worden.

Rossum heeft daar al in de jaarrekening 2012 op ingespeeld door de reservering voor groot onderhoud te schrappen. Die is immers niet meer nodig als een kerkgebouw verkocht moet gaan worden. Dat is dan ook de reden waarom Rossum, in tegenstelling tot de andere kerken 2012 met een positief saldo kon afsluiten. Indien Rossum net als de overige kerken, gereserveerd zou hebben voor groot onderhoud, dan zouden zij ook dat jaar met een negatief saldo hebben beëindigd.

De conclusie over 2012 is niet om vrolijk van te worden: Kerkdriel eindigt het jaar met een klein tekort, de andere kerken (over Rossum is hierboven al gesproken) met een aanmerkelijk tekort. Het totale tekort over 2012 bedraagt voor de zeven kerken bijna 140.000 Euro.

Dat is een onaanvaardbaar hoog bedrag, want het bisdom eist dat inkomsten en uitgaven elkaar in evenwicht houden. Het saldo zou dus eigenlijk nul moeten zijn.

U zou nu kunnen opmerken, ja, maar er wordt al "bezuinigd", er worden toch al twee kerken gesloten. Dat besluit heeft de bisschop inderdaad genomen, maar hij heeft ook gezegd, dat de kerken van Rossum en Hedel beperkt geopend kunnen blijven zolang het gebouw niet verkocht is.

Echter, ook een gebouw dat "beperkt" geopend is heeft hoge kosten aan energie en verzekeringen, terwijl de inkomsten veel lager zijn, dan bij een kerk die nog volledig in gebruik is.

Pastoraal mag je zeggen, dat het een goede zaak is dat de twee genoemde kerken nog beperkt gebruikt mogen worden, financieel betekent dat echter, dat het tekort hierdoor alleen maar oploopt.

Welke ontwikkelingen zien we in 2013?

We vergelijken hieronder de inkomsten aan bijdragen kerkbalans van parochianen over 2012 en 2013, uitgesplitst naar de zeven kerken.

De conclusie is onontkoombaar: alle kerken gaan in de min wat de bijdragen aan kerkbalans betreft, en dat is natuurlijk een heel zorgelijke ontwikkeling. Helaas moeten we constateren dat ook in 2014 de bijdragen voor kerkbalans weer verder zijn gedaald.

Vergelijken we dan het totale resultaat over 2012 met dat van 2013, dan zien we, dat de jaarrekening 2012 een tekort liet zien van ruim 138.000 Euro, terwijl 2013 een tekort laat zien van ruim 146.000 Euro.

De begroting over 2015 (die u elders in dit blad vindt) laat zien dat ondanks alle bezuinigingen en besparingen, het tekort ook in 2015 onveranderd hoog blijft.

De enige conclusie kan zijn: nog langer zo doorgaan is niet verantwoord.

<i>Kerkbijdragen ontvangen in</i>	<i>2013</i>	<i>2012</i>	<i>Vershil</i>
Alem	3.723	4.532	- 809
Ammerzoden	14.772	17.701	-2.929
Hedel	3.527	8.886	-5.359
Kerkdriel	29.641	33.852	-4.211
Rossum	7.670	11.661	-3.991
Velddriel	5.501	7.514	-2.013
Zaltbommel	22.304	29.196	-6.892

2. Balans: Reserveringen

U weet allemaal: als je financiële tegenvallers hebt, hoeft dat geen probleem te zijn als je maar voldoende op je spaarrekening hebt staan.

Dat geldt voor parochie ook zo: Op de "spaarrekeningen" van de zeven kerken staan twee verschillende bedragen: de reservering voor groot onderhoud (dat wil zeggen voor grote reparaties en vernieuwingen aan kerkgebouw en pastorie, denk daarbij aan lekkende daken, scheuren in muren, houtrot, kozijnen die vervangen moeten worden, enz.). Iedere kerk heeft een bedrag gereserveerd voor groot onderhoud. En daarnaast is er ook een voorziening voor de begraafplaats.

Ook aan begraafplaatsen moet groot onderhoud plaatsvinden, zoals het regelmatig vernieuwen van de hagen en paden. Bovendien: zelfs al zou een begraafplaats gesloten worden, dan heeft de parochie de wettelijke plicht de begraafplaats nog tenminste dertig jaar te onderhouden. En ook daarvoor moet geld gereserveerd worden.

De reserveringen voor groot onderhoud en begraafplaatsen zijn dus alleen daarvoor bestemd, en dit geld mag onder geen voorwaarde voor andere doeleinden gebruikt worden. Voor het besteden van deze bedragen dient bovendien het bisdom steeds goedkeuring te geven.

Reserveringen 2012 en 2013

Voorzieningen per 31 december

Alem	2012	2013
Groot onderhoud	259.007	259.007
Begraafplaats	18.779	22.809

Ammerzoden	2012	2013
Groot onderhoud	99.605	128.436
Begraafplaats	241.440	229.505

Hedel	2012	2013
Groot onderhoud	163.072	160.458
Begraafplaats	62.552	65.598

Kerkdriel	2012	2013
Groot onderhoud	294.989	336.589
Begraafplaats	229.372	249.275

Rossum	2012	2013
Groot onderhoud	111.689	116.976
Begraafplaats	31.804	24.447

Velddriel	2012	2013
Groot onderhoud	127.487	150.438
Begraafplaats	128.242	147.106

Zaltbommel	2012	2013
Groot onderhoud	133.076	154.876
Begraafplaats	76.326	80.237

Totaal	2012	2013
Groot onderhoud	1.188.925	1.306.780
Begraafplaats	788.515	818.977

Als je het geheel van bezittingen en reserveringen en schulden en andere verplichtingen tegenover elkaar zet, dan blijft er (gelukkig!) een positief saldo over. Wat dat betreft zijn we een parochie die wel een stootje kan hebben. Nu

zou je kunnen zeggen, daarmee kunnen we in de komende jaren gemakkelijk alle tekorten opvangen, maar niets is minder waar.

Het bisdom heeft namelijk nadrukkelijk bepaald, dat het positieve saldo (ook wel de algemene reserve genoemd) van parochies niet gebruikt mag worden om de tekorten in de jaarlijkse exploitatie op te vangen. Nee, de parochies moeten met alle mogelijke middelen streven naar een evenwicht van inkomsten en uitgaven op de jaarrekening.

Alleen met toestemming van het bisdom zou de algemene reserve voor bepaalde doelen gebruikt kunnen worden. Het is dus echt een reserve voor noodsituaties, waar we in normale situaties niet aan mogen komen.

3. En nu: Kerkbalans 2015!

De bovenstaande overzichten geven een wat merkwaardige situatie, aan de ene kant zijn we beslist niet arm, want we hebben best wel wat op onze spaarrekeningen staan, maar we komen wel ieder jaar tekort, en die tekorten lijken steeds verder op te lopen!

Dat probleem kan maar op twee manieren opgelost worden:

- zorgen dat de inkomsten in de parochie stijgen, en daar is de actie Kerkbalans het belangrijkste hulpmiddel voor.
- zorgen dat de uitgaven in de parochie dalen, dat gebeurt door kritisch alle uitgaven onder te loep te nemen en waar mogelijk te bezuinigen. Anderzijds is dat niet voldoende en valt er niet te ontkomen aan het sluiten van kerkgebouwen. Het aantal kerkgebouwen dat op termijn gesloten moet worden hangt samen met de financiële positie van de parochie: hoe slechter die wordt, hoe meer kerken gesloten moeten gaan worden.

U ontvangt dit jaar het eerste parochieblad tijdens de actie Kerkbalans, juist om u duidelijk te maken hoe belangrijk uw bijdrage is.

Om dat iets duidelijker te maken, geef ik een overzicht van de ontvangen bijdragen per parochiaan over 2013:

<i>Kerkbijdragen ontvangen</i>	<i>Ontvangen in 2013</i>	<i>Aantal parochianen</i>	<i>Bijdrage per persoon</i>
Alem	3.723	480	7,75
Ammerzoden	14.772	2778	5,32
Hedel	3.527	1813	1,95
Kerkdriel	29.641	5152	5,75
Rossum	7.670	1393	5,51
Velddriel	5.501	1074	5,12
Zaltbommel	22.304	1997	11,17

In de hiervoor genoemde cijfers gaan we uit van alle in de ledenadministratie ingeschreven parochianen. Dus ongeacht de leeftijd (van 0 tot 100) en ongeacht het feit of ze wel of niet meedoen met de actie kerkbalans.

Toch maken de cijfers ons duidelijk:

- dat de bijdragen uit Hedel het meest achterblijven. Verklaarbaar natuurlijk, omdat daar de klap dat hun kerkgebouw moest sluiten, heel hard is aangekomen, maar ook jammer, want ook in Hedel geldt dat het "samen kerk zijn" ook in de toekomst gewoon zou moeten doorgaan.
- de bijdrage aan kerkbalans per parochiaan schommelt tussen 5 en 11 Euro per persoon/per jaar. Zaltbommel is hier de positieve uitzondering.

Toch zijn dat geen bedragen waar we trots op kunnen zijn. Eigenlijk moet je zeggen dat de gemiddelde bijdrage per parochiaan heel erg bescheiden is, ook al zegt zo'n gemiddeld bedrag weinig, want onder onze 14.687 ingeschreven parochianen zijn natuurlijk veel mensen die niets geven, naast mensen die (al jaren lang) heel royaal meedoen.

Maar de bijdragen zijn over het geheel genomen toch wel zo bescheiden, dat we u gaarne willen oproepen om meer bij te dragen aan de actie kerkbalans.

Natuurlijk zouden we het liefst zien, dat we de zeven kerken in de Bommelerwaard zouden kunnen behouden, maar als we kijken naar de inkomsten en uitgaven van 2012 en 2013, dan is dat volstrekt onmogelijk. Financieel hollen we achteruit, en we moeten ons zelfs de vraag stellen, of we binnen enkele jaren meer kerken kunnen openhouden, dan de twee kerken, waarvan de bisschop heeft bepaald, dat ze niet gesloten hoeven te worden.

We staan voor een zware opgave: het bestuur staat voor de (ondankbare) taak om de financiën zo goed mogelijk op orde te krijgen, en het mes te zetten in de uitgaven. We zullen hoe dan ook, de tering naar de nering moeten zetten.

En u, parochianen, mag ik dringend uitnodigen om meer bij te dragen aan de kerk in de Bommelerwaard, hetzij door Kerkbalans, hetzij via andere wegen.

In het verleden was het zo dat mensen in hun testament een gift aan de plaatselijke kerk deden. Dat is nog steeds mogelijk, en via de media wordt u ook van harte gestimuleerd, om "goede doelen" in uw testament te gedenken. De kerk is zo'n goed doel, dat uw bijdrage heel goed kan gebruiken.

Jaarrekening

PAROCHIE H. FRANCISCUS BOMMELERWAARD

Tenslotte, lid zijn van een kerk mag ons best iets kosten, net zoals ieder lidmaatschap van een vereniging zijn prijs heeft.

Als ik in het bovenstaande overzicht van bijdragen per parochiaan over 2013 kijk, dan kom ik tot een gemiddelde van € 6,- per parochiaan per jaar.

Als ik nu iedere parochiaan zou vragen om minimaal 15 € per persoon per jaar bij te dragen (en ik realiseer me daarbij, dat op dit moment meer dan de helft van de parochianen niet meedoet met de actie Kerkbalans), dan zou onze financiële positie er direct een stuk beter uitzien.

Natuurlijk is die € 15 per persoon (€ 30 per echtpaar) echt bedoeld als minimum, we hopen natuurlijk

op een hogere bijdrage, maar we zouden al enorm blij zijn, als iedereen deze minimale bijdrage voor de kerk zou overhebben.

Als iedereen mee zou doen met de actie Kerkbalans, dan zouden we het financiële tekort (in 2013 € 146.000) kunnen terugbrengen tot nul. Dan zouden we een gezonde financiële basis hebben om de toekomst met vertrouwen tegemoet te kunnen zien.

En u betaalt natuurlijk niet alleen, u heeft er ook voordeel van: want hoe beter onze financiële positie, hoe meer kerken er in de Bommelerwaard opengehouden kunnen worden. En dat is iets waar uiteindelijk onze hele parochie voordeel van heeft.

JV in samenspraak met KL

KERK **BALANS**

Houd de katholieke kerk in de Bommelerwaard in stand, doe mee met de actie Kerkbalans en doneer minimaal € 15,- per persoon per jaar

Begroting voor 2015

Inkomsten

Bijdragen parochianen	180.000
Verhuur pastorieën en kerken	36.850
Verhuur torens (antennes)	57.900
Pachtopbrengsten	75.000
Opbrengst begraafplaatsen	80.000
Opbrengst spaar- en beleggingsfondsen	140.250
Totaal	570.000

Uitgaven

Personeelskosten	217.800
Kosten gebouwen	152.000
Onderhoudsvoorziening	131.500
Kosten eredienst	40.500
Kosten pastoraat	15.600
Verplichte afdracht bisdom	57.300
Bijdrage schoolkatechese	12.600
Beheerskosten	45.000
Kosten begraafplaatsen	33.000
Financiële kosten	3.000
Totaal	708.300

Begroot TEKORT over 2015	138.300
--------------------------	---------

Korte toelichting

In de bovenstaande begroting is er vanuit gegaan, dat de bijdragen van parochianen blijven dalen, volgens de trend die in de afgelopen jaren zichtbaar is geworden. De overige inkomsten en uitgaven volgen het patroon van de jaarrekening 2013.

De conclusie is onvermijdelijk: als we zo doorgaan, zal ook 2015 een aanmerkelijk tekort opleveren, in grootte vergelijkbaar met de tekorten van 2012 en 2013.

Op de uitgaven is de afgelopen jaren al zo veel mogelijk bezuinigd, de vraag is nu: hoe we de inkomsten van de parochie kunnen verhogen?!

Bedevaart naar de Zoete Moeder

Op zondag 3 mei a.s. zal de jaarlijkse bedevaart van onze parochie naar de Zoete Moeder plaatsvinden.

Om 10.00 uur komen we samen in de Hedelse Willibrorduskerk voor een viering waarin het hele pastoresteam voorgaat.

In het weekend van 2 en 3 mei vervallen alle vieringen in de overige kerken van de parochie, alleen de viering van 2 mei in de Leijenstein gaat gewoon door.

Iedereen is welkom in de viering, en op het aansluitende koffiedrinken, ook als u daarna niet naar Den Bosch kunt of wilt gaan.

Maar uiteraard hopen we met een flinke groep wandelaars, fietsers en chauffeurs met hun passagiers bij de kathedraal aan te komen voor de vesperviering die om 14.00 uur begint.

Nadere informatie volgt later, maar houd 3 mei vast vrij in uw agenda!

De eigenlijke armoede van Franciscus (11)

Franciscus, geboren in een welgestelde familie, deed tegenover zijn vader en ten overstaan van bisschop Guido van Assisi, afstand van alle bezit. Gedwongen armoede is een groot onrecht in onze wereld. Maar ook de zelfgekozen armoede van Franciscus kan geen doel op zich zijn maar slechts een middel. Waartoe dan eigenlijk?

In een tijd van groeiend kapitalisme met als gevolg een schrijnende kloof tussen arm en rijk (ook toen al!), had de keuze voor de armoede bij Franciscus zeker tot doel afstand te nemen van deze heilloze ontwikkeling. En daarnaast was het voor hem zeker ook een middel om zich te bevrijden van de schijnzekerheden, die maar al te vaak suggereren, dat we onze zekerheid en ons houvast zouden kunnen vinden in onszelf.

Hier raken we de meest wezenlijke armoedebeleving van Franciscus, waar het hem eigenlijk om te doen was. Door al die schijnzekerheden van geld, bezit, status weg te doen en alles weg te doen waardoor je voor jezelf en anderen gewichtig en indrukwekkend lijkt, wilde hij zich ervan bewust worden, wie hij werkelijk was, wat hij waard was voor God. Franciscus was gewoon te zeggen: Je bent waard wat je waard bent voor God en niets meer!

En dan noemt hij zich een groot zondaar. Hoe kan dat nu? Misschien dat hij vroeger, voor zijn doorbraak (beking), er op los heeft geleefd? Dat bedoelt hij niet! Dan moet het toch wel een vergissing zijn of een soort valse nederigheid. En ook dat is niet het geval. Het is de uiting van zijn diep besef van de overweldigende grootheid van God en hoe hij alles alleen aan Hem te danken heeft. Hij ziet zichzelf in zijn afhankelijkheid en in zijn tekorten tegenover de liefde van God, die hem niet alleen aanvaardt maar ook overlaadt met gaven. En hij ervaart zijn zondigheid hierin, dat hij daar te weinig dankbaar voor is en er te gedachteloos langs heen leeft.

Daarom zingt hij van vreugde en dankbaarheid in het besef, dat alles een gave is van Gods goedheid, die hij zo overvloedig mag onder vinden. En tegelijk is hij zich scherp bewust, wat hij zelf is in zijn armzaligheid en gebrekkigheid en zijn tekorten. Omdat alles gave is moeten wij het allen van die goedheid hebben en is niemand meer dan de ander, maar zijn wij allen broeders en zusters.

Erkennen wie God is en wie u zou zijn zonder Hem, dat is de wezenlijke armoede van de mens, die Franciscus diep beleeft. Maar zijn zondebesef drukt hem niet ter-

neer, het maakt alleen zijn dankbaarheid nog groter, want daarvoor komt in zijn leven de goedheid van God nog duidelijker uit!

Franciscus, de heilige zondaar, zou je kunnen zeggen!

Pater Bertus Bus

Kerkbalans of kerk in balans

We zijn lidmaat van een wereldkerk die er voor ons is. Ben ik er ook voor de kerk? We kunnen de kerk afbreken of opbouwen... Mensen die een steentje bijdragen komen vaak met opbouwende kritiek. Mensen die het wel gezien hebben met afbrekende kritiek. Het is aan ons om een keuze te maken, aan welke kant sta ik?

Als diaken of priester is het vaak moeilijk onze pijn naar buiten toe uit te dragen. Je wilt een herder blijven om de kudde bijeen te houden, maar dat lukt niet altijd. Ook wij liggen soms wakker als we zien dat het niet meer de meerderheid is die naar de kerk komt, of om het leed van een kerksluiting. Minder tijd voor pastorale bezoeken dat ontstaat door een verhoogde werkdruk geeft minder kansen mensen echt te ontmoeten en dat is ontmoedigend.

De roeping hebben om te verkondigen en het goede nieuws van Christus te brengen, dat is iets anders dan het slecht nieuws brengen waarvoor we soms gesteld zijn. En overal waar een klaagcultuur groeit, zal het goede nieuws nog maar weinig mensen raken, terwijl slecht nieuws snel als een lopend vuurtje de wereld doorgaat. En toch hebben we iets moois, ons geloof. Want zonder geloof, waar staan we dan voor in het leven, en wat geloven we dan?

We blijven hopen, want zonder hoop kun je alles laten varen in de toekomst. Toekomst scheppen we samen, met u via de kerkbalans. Want wij geloven in de kerk als een solidaire familie waarin we samen gaan voor het goede doel, voor een nieuwe uitstraling, voor onderlinge zorg en waardige momenten van samen vieren. Laten we de balans opmaken in het leven, en laat die balans doorschieten naar de positieve kant. Want alleen er zelf in geloven, dat werkt aanstekelijk...

Diaken Peter de Snoo

H. Hubertuskerk Alem

St.Odradastraat 2, 5335 LL Alem
telefoon 0418 - 662561
IBAN: NL19 RABO 0131 7018 51
t.n.v. Parochie H. Franciscus H.
Hubertuskerk Alem

secretariaat mevr. S. van Mook,
Meerenstraat 9, Alem
tel. 0418 - 66 20 52

intenties mevr. G. van Boxtel -
Hooijmans, 't Buske 25, Alem
tel. 0418 - 66 20 63

Overleden

Op 6 november 2014 is Tina Kruitwagen-van Alphen op 88-jarige leeftijd overleden. *Wij wensen de nabestaanden kracht en sterkte toe.*

Doopseltoediening

Op zondag 8 maart om 13.00 uur wordt het doopsel toegediend. De voorbereidingsavond is (let op!!) woensdag 25 februari om 20.00 uur in Kerkdriel.

Per zondag vinden er drie doopvieringen plaats, met elk één dopeling. Op verzoek van de ouders kunnen steeds meerdere kinderen in één viering gedoopt worden.

Er wordt niet gedoopt op grote kerkelijke feesten (Kerstmis, Pasen en Pinksteren), op Moederdag, Vaderdag en de eerste zondag van mei en van oktober.

Bestellen van H. Missen

H. Missen kunt u bestellen bij Ger van Boxtel ('t Buske 25, tel. 0418-662063).

Jubilaris Gemengd Koor

Tijdens het afgelopen Ceciliafeest (23 november 2014) hebben we Jolanda van Mook-Broekmeulen gehuldigd. Jolanda is 25 jaar lid van ons koor, dat is natuurlijk heel wat in deze tijd.

Zij zingt altijd de solo's, iedereen geniet van haar mooie stem. Bovendien is Jolanda nogal eens de vrolijke noot in ons gezelschap, wat wij natuurlijk wel kunnen waarderen.

Ik noem haar weleens "ons nachtegaaltje". Hopelijk blijft ze nog lang bij ons koortje, zodat wij nog lang kunnen genieten van haar stem.

Wij wensen haar nog vele jaren zanggenot toe.

*Namens het gemengd koor Alem
Bertie van Heel*

Jubilaris Jolanda van Mook-Broekmeulen samen met de dirigent Toon Holtappels

Kerkbalans in Alem

In het voorjaar van 2014 heeft onze Alemse kerk voor het eerst meegedaan met de landelijke actie Kerkbalans.

De actie Kerkbalans wordt sinds 1974 aan het begin van elk jaar, in de tweede helft van januari, gehouden. De deelnemende kerken doen in die periode een beroep op hun leden voor een financiële bijdrage. Met uw bijdragen kunnen de gebouwen worden onderhouden, verzekeringen, energiekosten en kosten van de eredienst worden betaald.

Dus uw deelname aan de kerkbalans is ook een ondersteuning aan de Alemse geloofsgemeenschap. Veel vrijwilligers zetten zich in voor onze kerk en onze begraafplaats.

Dankzij de inzet van deze vrijwilligers hebben wij u veel te bieden: tweemaal per maand een viering met vele trouwe bezoekers, een koor dat tijdens deze vieringen zingt, een perfect onderhouden kerkhof en een prachtig kerkgebouw. Zonder uw financiële steun is dit alles niet mogelijk.

In Alem waren wij gewend dat tweemaal per jaar huis aan huis een financiële bijdrage werd gevraagd voor de kerk. Per jaar bedroeg het bedrag dat we ophaalden rond de € 3.800,-. Voor Alem komt dit neer op gemiddeld € 25,- per gezin. In 2014 is er via de Aktie Kerkbalans slechts € 2.200,- bin-

nengekomen. Dit is gemiddeld € 15,- per gezin.

De afgelopen jaren kent de financiële balans van Alem een tekort. Omdat gezinnen minder bijdragen aan Kerkbalans, loopt het tekort alleen maar op.

De sluiting van de Alemse H. Hubertuskerk is voorlopig uitgesteld, daarom is het van belang dat we onze financiën op peil houden.

Als iedereen zijn steentje bijdraagt kunnen we als Alemse geloofsgemeenschap veel tot stand brengen. Denk maar eens aan de mooie, sfeervolle nachtmis met koor en fanfare en op Eerste Kerstdag het prachtige kerstspel van de kinderen met ondersteuning van ons gemengd koor.

Mede dank zij uw steun hebben we al veel projecten tot een goed eind weten te brengen, we zijn u daar zeer dankbaar voor.

Voor 2015 rekenen wij weer op uw bijdrage voor het behoud van onze mooie kerk. Wij danken u bij voorbaat hartelijk voor uw steun.

U kunt uw bijdrage storten op bankrekeningnummer van Parochie H. Franciscus H. Hubertuskerk Alem NL19 RABO 0131 7018 51 onder vermelding van "Kerkbalans 2015".

Met vriendelijke groet,

*Coördinatoren van de
Alemse H. Hubertuskerk*

H. Willibrorduskerk

Kerkstraat 2
5324 AG Ammerzoden
telefoon kerk: 073 - 599 12 15
telefoon koster: 06 - 4800 5229
e-mail:
willibrordusparochie@xs4all.nl
IBAN: NL51 RABO 0102 6011 78
t.n.v. Parochie H. Franciscus H.
Willibrorduskerk Ammerzoden

secretariaat bereikbaar:
maandag, dinsdag, donderdag en
vrijdag: 8.00 - 12.00 uur

intenties idem

Personalia

Gedoopt op zondag 4 januari:

Thijs, zoontje van Joost van Uiter
en Mariska van Giessen, broertje
van Robin en Laura
Wordragensestraat 13a.

Valerie, dochtertje van Erwin van Zon
en Dorethé van Zon-Dekkers, zusje
van Morris, Dinand, Floris en Viggo.
Pastoor Huissenstraat 12

Romy, dochtertje van Gerrit Wijn-
stekers en Nancy Khanaghah, zusje
van Michelle.
Industrieweg 7

*Dat zij mogen opgroeien tot geluk-
kige mensen, die kunnen geloven,
hopen en liefhebben.*

Doopvieringen

Zondag 1 maart en 26 april 2015
zijn de doopzondagen. De tijden
zijn om 13.00 uur, 13.45 uur en
14.30 uur.

Vorbereidende gesprekken zijn op
woensdag 25 februari en woensdag
22 april in het parochiecentrum te
Kerkdriel.

Eerste H. Communie

De presentatieviering op zondag 8
maart is om 09.30 uur.

De Eerste H. Communie is op 14
mei; dit is Hemelvaartsdag. De vie-
ring begint om 11.00 uur en de
voorganger is Pater Bertus Bus.

De afsluitende viering is op zater-
dag 20 juni om 19.00 uur.

Vormsel

De Vormselviering is op vrijdag 20
maart om 19.00 uur. Er zullen uit
Ammerzoden 23 kinderen en uit
Hedel 5 kinderen het Sacrament
van het Vormsel ontvangen. De
voorbereidingen hiervoor zijn be-
gonnen.

Zonnelied en Lindeboom

Viering elke vrijdagmiddag:
In het Zonnelied om 14.30 uur.
In de Lindeboom om 16.00 uur.

Hans van Zeelst winnaar van de PAD Award

Deze trofee is voor de tiende keer toegekend aan een inwoner van Ammerzoden, die zich belangeloos inzet voor de gemeenschap. Hans van Zeelst verricht bijna dertig jaar allerlei hand- en spandiensten voor de R.K. Willibrorduskerk en is gedurende dezelfde periode beheerder van het kerkhof. Naast een bestuursfunctie van de Gym- en Turnvereniging, richtte de verenigingsman destijds, samen met Bert van Geffen, de K.P.J. (Katholieke Plattelands Jongeren) mee op.

Hoewel Hans niet graag op de voorgrond treedt "Ik blijf liever achter de schermen", is hij zichtbaar vereerd met de prijs. " 't Is toch 'n stukje waardering".

Hans van Zeelst

Tijdens de druk bezochte nieuwjaarsreceptie in partycentrum De Weesboom is het een spannend moment, als PAD's bestuurslid Rick Hoskam de PAD Award binnen brengt en de winnaar bekend gemaakt wordt.

Niet alleen Hans van Zeelst mag lovende woorden in ontvangst nemen. Genomineerden Rieneke Huismans, Lieke van Hemert en Joel Bouwmeeste worden eveneens in het zonnetje gezet. Huisman als vrijwilliger voor de kerk en het schoolbestuur. Van Hemert en Bouwmeester leveren een belangrijke bijdrage in het jeugd- en jongerenwerk.

De organiserende Stichting Promotie Ammerzoden Dorp, Ondernemend Ammerzoden, Raad van XI, fanfare St. Caecilia en wethouder Van den Anker zijn het er unaniem mee eens, dat iedere genomineerde vrijwilliger een compliment verdient. " 't Is niet alleen een waardering, maar ook een stimulans om door te gaan."

Mieke Boelen-van den Oord

De Ammerzodense gedachteniskapel

Na de verschrikkelijke rampen in Enschede en Volendam werden de eigenaren van openbare gebouwen door de regering verplicht maatregelen te nemen om de veiligheid van bezoekers te waarborgen. Als die gereed waren, gaf het gemeentebestuur een zogenaamde 'gebruiksvergunning' af. Voor onze kerk betekende dat, dat er behalve verlichte waarschuwingsborden in het gebouw een nieuwe nooduitgang gemaakt moest worden. Ook moest een berg-hok uitgeruimd worden. Een vluchtroute werd gepland door deze ruimte. Samen met de enorme legeskosten was dit al met al een kostenpostje van vele duizenden euro's voor het toenmalige kerkbestuur.

Ton de Groot, destijds gebouwenbeheerder, zag echter ook voordelen aan deze operatie. Samen met koster Tini Nooijen werd de berging omgetoverd in een 'dagkapel', een soort gedachteniskapel. Zodoende ontstond de situatie dat gedurende de tijden dat de kerk gesloten is, de verbindingsdeur naar de kerk afgesloten is, maar de buitendeur wagenwijd uitnodigend open staat.

Vele duizenden mensen hebben sinds de openstelling gebruik gemaakt van deze kapel. Ze vinden er een ruimte waar ze een ogenblik na kunnen

denken over persoonlijke zaken. Een kruisbeeld, een Mariabeeld en een aantal stoeltjes verhogen de serene sfeer van de ruimte. Aan de muur hangen de rouwkaarten van de vijf laatste overleden parochianen en de gedachteniskruisjes van de overledenen van het afgelopen jaar. Dikwijls schrijven de bezoekers in een gereedliggend boek gedachten over overleden familieleden of bekenden. Regelmatig zijn er ook verhalen of schrijfsels van Poolse mensen in dit boek te vinden.

Meestal steken deze bezoekers ook nog een kaarsje op. In een offerblokje deponeren ze dan de daarbij behorende gelden. Jammer genoeg zijn er in het verleden wel eens 'figuren' geweest die het offerblok kapot maakten en het geld meenamen.

Tegenwoordig wordt er ook veel gebruik gemaakt van devotiekaarsen van de H. Allegondis. Dit is de beschermheilige van de strijd tegen kanker. De Franse plaats Mauberge en een kapel in Mespelaere (tussen Aalst en Dendermonde) zijn de meest in het oog springende bedevaartplaatsen van deze heilige. De kaarsen die in Ammerzoden gebruikt worden, zijn drie-dagen-branders! Uiteraard kosten deze kaarsen meer dan de devotielichtjes die dagelijks, soms wel met een tiental tegelijk, worden aangestoken, maar dat zal eenieder begrijpen.

Onze koster, Tini Nooijen, ledigt dagelijks het offerblok. Het geld wordt daarna verder bewaard in een kluis. Op gezette tijden worden deze gelden bij de bank afgestort. Dikwijls zorgt deze storting voor een voldaan gevoel als blijkt dat het bedrag voor de 'kaarsen' meer is dan verwacht werd.

Al met al worden de kosten voor het verkrijgen van de gebruiksvergunning bij lange na niet vergoed door de opbrengst van deze kaarsen. Toch geeft het een enorme voldoening dat onze gedachteniskapel voor vele parochianen een welkome plaats van bezinning en rust is, en tegelijkertijd een welkome bron van inkomsten.

Een grote kostenpost van ons kerkgebouw in het afgelopen jaar was de vervanging van de dakgoten.

Misschien hebt u de mannen van loodgietersbedrijf Jo van Zon wel bezig gezien op het dak. Ook het voegwerk van de voorgevel van de pastorie en van de schoorstenen net achter de pastorie hebben heel wat centjes gekost.

Het zal duidelijk zijn dat dit alles niet via de gebruikelijke collectes tijdens de eucharistievieringen, of via de winst in de kaarsenverkoop in de gedachteniskapel betaald kan worden. Voor dergelijke zaken is dan ook jaren geleden de **Aktie Kerkbalans** uitgedacht.

U hebt bij dit parochieblad de materialen voor deze Aktie ontvangen. De Contactgroep Willibrorduskerk Ammerzoden en het parochie-team hopen dan ook van harte dat u ook dit jaar deze Aktie een goed hart wilt toedragen.

Hartelijk dank voor uw bijdrage!

zaterdag 24 januari

17.30 Leyenstein	Eucharistie	BBus
19.00 Velddriel	Eucharistie	JVer

zondag 25 januari

9.30 Alem	Eucharistie	SSch
9.30 Ammerzoden	Eucharistie	BBus
11.00 Kerkdriel	Oecum gebed	PdeS/ MBAan
11.00 Zaltbommel	Eucharistie	BBus

zaterdag 31 januari

17.30 Leyenstein	Eucharistie	SSch
19.00 Zaltbommel	Eucharistie	BBus

zondag 1 februari

9.30 Ammerzoden	Eucharistie	SSch
9.30 Rossum	Eucharistie	BBus
9.30 Velddriel	Eucharistie	JVer
11.00 Hedel	Eucharistie	SSch
11.00 Kerkdriel	Eucharistie	BBus
11.00 Zaltbommel	Meditatie	

zaterdag 7 februari

17.30 Leyenstein	Eucharistie	BBus
------------------	-------------	------

zondag 8 februari

9.30 Alem	Gebed	
9.30 Ammerzoden	Eucharistie	SSch
9.30 Velddriel	Eucharistie	BBus
11.00 Kerkdriel	Eucharistie schelpjes	BBus
11.00 Zaltbommel	Eucharistie	SSch

zaterdag 14 februari - Carnaval

17.30 Leyenstein	WoCo	JVri
19.11 Ammerzoden	WoCo	JVri

zondag 15 februari - Carnaval

9.30 Rossum	Gebed	
9.30 Velddriel	WoCo	PdeS
11.00 Kerkdriel	Eucharistie	SSch
11.11 Zaltbommel	Eucharistie	BBus

woensdag 18 februari - Aswoensdag

12.00 Ammerzoden	Eucharistie	BBus
18.30 Leyenstein	Eucharistie	SSch
19.00 Velddriel	Eucharistie	JVer
19.00 Zaltbommel	Eucharistie	BBus

zaterdag 21 februari

17.30 Leyenstein	Eucharistie	BBus
19.00 Kerkdriel	Eucharistie Pools	RChw
19.00 Velddriel	Eucharistie	JVer

zondag 22 februari

9.30 Alem	Eucharistie	SSch
9.30 Ammerzoden	Eucharistie	BBus
11.00 Kerkdriel	Eucharistie	SSch
11.00 Zaltbommel	Eucharistie	BBus

zaterdag 28 februari

17.30 Leyenstein	Eucharistie	SSch
19.00 Zaltbommel	Eucharistie	BBus

zondag 1 maart

9.30 Rossum	Eucharistie	BBus
9.30 Ammerzoden	Eucharistie	SSch
9.30 Velddriel	Eucharistie	JVer
11.00 Hedel	Eucharistie	SSch
11.00 Kerkdriel	Eucharistie	BBus
11.00 Zaltbommel	Meditatie	

zaterdag 7 maart

17.30 Leyenstein	Eucharistie	BBus
------------------	-------------	------

zondag 8 maart

9.30 Ammerzoden	Eucharistie	BBus
9.30 Alem	Gebed	
9.30 Velddriel	Eucharistie	SSch
11.00 Kerkdriel	Eucharistie	SSch
11.00 Zaltbommel	Eucharistie	BBus

zaterdag 14 maart

17.30 Leyenstein	WoCo	JVri
19.00 Ammerzoden	Eucharistie	SSch

zondag 15 maart

9.30 Rossum	Gebed	
9.30 Velddriel	Eucharistie	SSch
11.00 Kerkdriel	Eucharistie	SSch
11.00 Zaltbommel	WoCo	JVri

vrijdag 20 maart

19.00 Ammerzoden	Vormsel	RMut
------------------	---------	------

zaterdag 21 maart

17.30 Leyenstein	Eucharistie	BBus
19.00 Kerkdriel	Euch. Pools	RChw
19.00 Velddriel	Eucharistie	JVer

zondag 22 maart

9.30 Alem	Eucharistie	BBus
9.30 Ammerzoden	Eucharistie	SSch
11.00 Kerkdriel	Eucharistie	SSch
11.00 Zaltbommel	Eucharistie	BBus

zaterdag 28 maart

17.30 Leyenstein	WoCo	JVri
19.00 Kerkdriel	Vormsel	RMut

zondag 29 maart - Palmzondag

9.30 Ammerzoden	Eucharistie	BBus
9.30 Velddriel	WoCo	JVri
11.00 Kerkdriel	Eucharistie gezins	SSch
11.00 Zaltbommel	Eucharistie	BBus

dinsdag 31 maart

19.00 Kerkdriel	Boeteviering	RvdH
-----------------	--------------	------

donderdag 2 april - Witte Donderdag

18.30 Leyenstein	WoCo	FMaas
19.00 Kerkdriel	Eucharistie	SSch
19.00 Velddriel	Eucharistie	JVer
19.00 Zaltbommel	Eucharistie	BBus

vrijdag 3 april - Goede Vrijdag

14.00 Alem	Kruisweg	JVri
15.00 Ammerzoden	Kruisweg	PdeS
15.00 Kerkdriel	Kruisweg	JVri
15.00 Velddriel	Kruisweg	SSch
15.00 Zaltbommel	Kruisweg	BBus
19.00 Rossum	Kruisweg	

zaterdag 4 april - Paaszaterdag

17.30 Leyenstein	Eucharistie	SSch
19.00 Velddriel	Paaswake	JVer
21.00 Kerkdriel	Paaswake	SSch
21.30 Zaltbommel	Paaswake	BBus

zondag 5 april - 1^e Paasdag

9.30 Ammerzoden	Eucharistie	SSch
9.30 Rossum	Eucharistie	BBus
9.30 Velddriel	Eucharistie	JVer
9.30 Alem	WoCo	JVri
11.00 Hedel	Eucharistie	BBus
11.00 Kerkdriel	Eucharistie	SSch
11.00 Zaltbommel	WoCo	JVri

maandag 6 april - 2^e Paasdag

10.00 Leyenstein	Eucharistie	BBus
11.00 Kerkdriel	Eucharistie	SSch

Soorten vieringen

Euch	= eucharistieviering
WoCo	= woord- en communieviering
Oecum	= Oecumenische gebedsviering

Voorgangers

RvdH	= pastoor R. van den Hout
SSch	= pastor S. Schevers
BBus	= pastor B. Bus ofmcap
JVer	= emeritus pastor J. Verhoeven
BvBr	= emeritus pastoor B. van Bronkhorst ofm
JVri	= pastoraal werker J. Vriesema
PdeS	= diaken P. de Snoo
RMut	= Mgr. R. Mutsaerts
RChw	= pater R. Chwedorus
Mbaan	= dominee M. Baan

Wijzigingen voorbehouden.

Kijk ook op onze website:

www.katholiekbommelerwaard.nl

H. Willibrorduskerk

Kon. Wilhelminastraat 4
5321 TC Hedel
telefoon 073 - 599 12 16
e-mail:
parochiewerkgroepedel@gmail.nl
IBAN: NL46 INGB 0001 0193 41
t.n.v. Parochie H. Franciscus H.
Willibrorduskerk Hedel
secretariaat idem

intenties:
in de brievenbus van de pastorie
of telefonisch opgeven bij Bets
de Goeij 073 - 5993595

Let op

De betaling van grafrechten, kerkbijdragen en misintenties dient u over te maken op bankrekening NL46 INGB 0001 0193 41 ten name van Parochie H. Franciscus H. Willibrorduskerk Hedel.

Agenda

Iedere dinsdag- en donderdagochtend om 8.00 uur eucharistieviering

zondag	1 februari	11.00 uur: eucharistieviering + koffie 13.00 uur: doopviering
woensdag	11 februari	15.00 uur: ouderenviering
zondag	1 maart	11.00 uur: eucharistieviering + koffie
woensdag	11 maart	15.00 uur: ouderenviering
woensdag	18 maart	09.00 uur: kerkwerken
woensdag	25 maart	20.00 uur: voorbereidingsavond doop
zondag	5 april	11.00 uur: eucharistieviering, Pasen
woensdag	8 april	15.00 uur: ouderenviering
zondag	12 april	13.00 uur: doopviering

Januari 2015						
Ma	Di	Wo	Do	Vr	Za	Zo
1			1	2	3	4
2	5	6	7	8	9	10
3	12	13	14	15	16	17
4	19	20	21	22	23	24
5	26	27	28	29	30	31

Februari 2015						
Ma	Di	Wo	Do	Vr	Za	Zo
5						1
6	2	3	4	5	6	7
7	9	10	11	12	13	14
8	16	17	18	19	20	21
9	23	24	25	26	27	28

Maart 2015						
Ma	Di	Wo	Do	Vr	Za	Zo
9						1
10	2	3	4	5	6	7
11	9	10	11	12	13	14
12	16	17	18	19	20	21
13	23	24	25	26	27	28
14	30	31				

April 2015						
Ma	Di	Wo	Do	Vr	Za	Zo
14			1	2	3	4
15	6	7	8	9	10	11
16	13	14	15	16	17	18
17	20	21	22	23	24	25
18	27	28	29	30		

Geplande doopvieringen

In onze parochie zijn de volgende doopvieringen gepland:

zondag 1 februari 2015 - 13.00 uur

zondag 12 april 2015 - 13.00 uur

De voorbereidende gesprekken voor deze doopvieringen vinden plaats op:

woensdag 21 januari 2015 - 20.00 uur

woensdag 25 maart 2015 - 20.00 uur

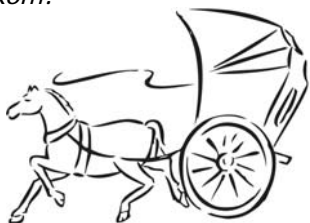
De voorbereidingsavonden zijn in het parochiecentrum van Kerkdriel, Hertog Arnoldstraat 57 B.

Ouderenviering

De eerstkomende viering zal zijn op woensdag 11 februari 's middags om 15.00 uur. Na afloop is er koffie in de zaal van de pastorie. De volgende ouderenvieringen zullen zijn op woensdag 11 maart en woensdag 8 april 2015.

Wilt u graag komen, maar hebt u vervoersproblemen: bel gerust naar de pastorie (073-5991216) of naar Bets de Goeij (073-5993595); dan wordt dat geregeld!

Ook u bent bij die viering van harte welkom!

Personalia

Overleden

Johan Gibbon, echtgenoot van Sophia Gibbon - van Dalen, is overleden op 7 december 2014 in de leeftijd van 83 jaar. De avondwake heeft plaatsgevonden op 11 december 2014 in onze kerk. Op 12 december was de crematieplechtigheid in Crematorium Rosmalen.

Wandelen in het spoor van Franciscus

Cor Kuyvenhoven, enthousiast wandelaar en lid van de Franciscaanse beweging organiseert van 2 tot en met 11 oktober 2015 een voettocht in Umbrië, Italië, over de paden waar Franciscus ooit zelf heeft gelopen.

Aan de reis kan een kleine groep van maximaal tien personen deelnemen.

Een uitgelezen mogelijkheid om het land van Franciscus te verkennen, onder leiding van een gids, die een ervaren wandelaar is, de streek uitstekend kent, goed Italiaans spreekt, en veel kan vertellen over de levens van Franciscus en Clara.

Meer informatie op:

www.tevoetisgoed.nl

H. Martinuskerk

Hertog Arnoldstraat 57 B
5331 XG Kerkdriel
telefoon (0418) 634 602

e-mail:
info@martinusparochie.nl

IBAN: NL70 RABO 0125 1045 45
t.n.v. Parochie H. Franciscus H.
Martinuskerk Kerkdriel

secretariaat idem
intenties idem

spreekuur op woensdagochtend
van 9.30 - 11.30 uur

Terugzien op Kerstmis

Dankzij de inzet van veel mensen waren er met kerstavond en Eerste Kerstdag vier vieringen voor groot en klein.

Warm en omlijst met mooie muziek, zij deden hun bovenste best: Do-re-mi, de Harmonie, het versterkte parochiekoor, organisten, muziek en zang bij 'Kindje wiegen' en voor de inhoud van de vieringen de voorgangers en medewerkers. Bedankt!!!!

Afscheid Imca

Kerstavond is een avond om blij te zijn, maar dit jaar ook met een beetje droefheid. Zo kondigde Jos Vriesema het vertrek aan van Imca die vijftien jaar de leiding had van het kinderkoor. Zij heeft dit met veel inzet en muzikaliteit gedaan waarvoor zij met bloemen, een enveloppe en hartelijk applaus werd bedankt. Haar dochter is bereid deze taak van haar over te nemen, wellicht met steun van haar moeder. Dit is het goede nieuws. Wij wensen haar veel succes.

Eerste Communie

In het vorige nummer werd hier al aandacht aan besteed. Intussen zijn wij op de hoogte van de verschillende data die wij graag vermelden voor, naar het er nu uitziet, 55 jongens en meisjes en hun ouders, die op Hemelvaartsdag 14 mei in de kerk zullen zijn.

Eerste kindermiddag 25 februari, Presentatieviering zondag 8 maart, de tweede kindermiddag op 25 maart, de derde met pastor op 22 april en tenslotte het oefenen in de kerk op 6 mei. Zo is iedereen alvast op de hoogte.

Persoonlijke informatie volgt nog. Kinderen en ouders een mooie voorbereiding gewenst. De werkgroep heeft al een hele berg werk verzet: een complimentje waard. (red)

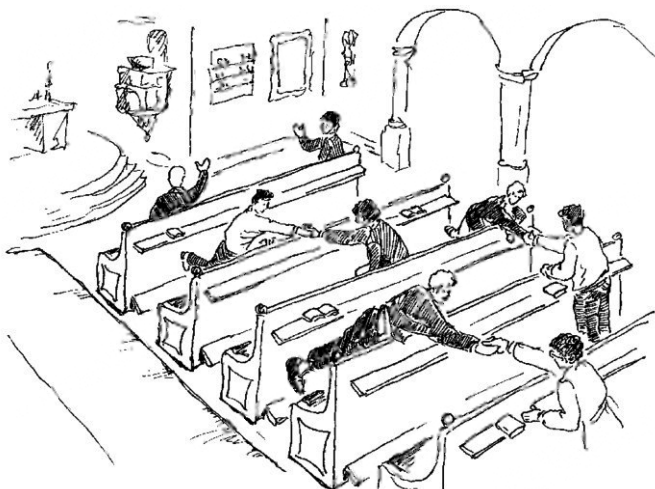

Gegroet

Een groet is een gebaar en eigenlijk meteen ook een ritueel dat zich uit door het geven van een hand of kus, of mondeling, door met een zin of woord een contact op gang te brengen of af te breken.

In het Nederlandse taalgebied zijn er meer dan twintig verbale begroetingen. Wij hier in het zuiden van Gelderland en Noord-Brabant zeggen houdoe. Dit woord is waarschijnlijk afgeleid van Hou oe (eige) goed, oftewel pas goed op jezelf!

Omdat veel Franse woorden vanuit de Franse tijd in het Brabants dialect zijn blijven hangen en door de tijd verbasterd zijn kan het ook zijn dat houdoe afstamt van het woord A-Dieu. Wat nogal eens gedacht wordt de afkomst van houdoe heeft niets te maken met het Engelse how do (you do). Overigens

is hou doe in 2005 door enkele Brabantse kranten als het mooiste Brabantse woord uitgeroepen!

We noemen nog enkele begroetingen: zo hoor je af en toe in de Drielse dreven haije, Ook klinkt doeg wel eens als afscheidsgroet dat eigenlijk alleen in de Zaanstreek wordt gebruikt.

In kerkelijke liederen komen we de groet op veel plaatsen tegen. Denken we aan de gezangen over Maria en de vele Avé Maria's die beroemde zangers en zangeressen over de hele wereld ten gehore brengen. En natuurlijk het Weesgegroet.

Tijdens de Eucharistieviering is er ook een moment voor een groet en wel bij het uitspreken van de Vredeswens, net voor de communie. Sommige voorgangers nodigen ons uit om elkaar de vrede te wensen.

We geven elkaar dan een hand en zeggen: "Vrede zij met u". Het vergt dan dikwijls wat geloof, omdat we wat verspreid zitten. Het zou in dit verband handiger zijn om wat meer bij elkaar te gaan zitten...

(o.a. uit Wikipedia)

Pecunia

Een parochieblad vol met getallen. Lang geleden publiceerden wij in "De Kerkdrielse Bode" op gezette tijden de jaarcijfers van onze parochie waarmee het parochiebestuur rekening en verantwoording aflegde aan ons, parochianen, over de inkomsten en uitgaven van de parochie.

Nu wij, i.e. de gezamenlijke parochies, tot een 'centrale eenheid' in de Franciscusparochie zijn samengevoegd, is het opnieuw tijd om de balans op te maken.

Het thema van dit parochieblad, namelijk 'Kerkbalans 2015' wil de absolute noodzaak benadrukken dat u/jij, onze kerk niet in de steek laat, maar naar vermogen blijft steunen met uw/jouw geldelijke bijdrage.

Pecunia non olet (geld stinkt niet) is een gevleugelde uitdrukking die meestal gerelateerd wordt aan mensen die veel geld verdienen of hebben, al dan niet legaal verworven. Of dit voor de kerk ook opgaat? In zekere zin wel, immers euro's zijn voor haar onontbeerlijk, wil zij de 'kerkfabriek' overeind houden. Toch?

Dikwijls vraagt de doorsnee parochiaan zich af waar het geld dan allemaal voor gebruikt wordt in de parochie. Er worden toch collectes gehouden en er zijn inkomsten van uitvaarten, avondwakes, jubileumvieringen, intentiegelden enz. en de parochie ontvangt soms een legaat. Allemaal waar, echter deze inkomsten staan in deze economisch moeilijke tijden ook onder druk.

Een bedrijf, zo mag je kerk in strikte zin best noemen, kan niet functioneren zonder de noodzakelijke attributen, die altijd geld kosten, dat moge duidelijk zijn. In het digitale tijdperk waarin we leven, schrijven we geen brieven meer met de hand en ook de schrijfmachines zijn al lang geleden in het vet gezet en opgeslagen. We werken heden ten dage met computers in een netwerk om het ledenbestand up to date te houden en de registratie van de verschillende werkgroepen en haar vrijwilligers zorgvuldig bij te houden.

Deze moderne technische apparaten willen het ook wel eens laten afweten (bij jou ook?) en dan moet er een techneut komen om de boel weer aan de gang te krijgen. Papier heb je nodig voor het afdrucken van de liturgieboekjes op de printers waarvoor dikwijls dure inktcartridges nodig zijn.

Wanneer ik in de buurt van de kerk loop, kijk ik onwillekeurig naar de toren om te zien hoe laat het is. Niks bijzonders, maar kortgeleden stond de klok stil en was er bovendien een van de grote wijzers weg! Gelukkig hebben we een stoere vrijwilliger die dan de toren in klimt en met kunst en vliegwerk de elektrische klok weer op gang brengt (kost géén geld!) maar de grote wijzer moet wel gerepareerd en meteen gereviseerd worden.

Het onderhoud van ons kerkgebouw vraagt ook constante aandacht. Uiteraard wordt daarvoor jaarlijks geld gereserveerd, maar bij (onverwachte) tegenvallers moet er uit een buffer kunnen worden gefinancierd. Neem bijvoorbeeld de verwarmingsketel; als die begrotings-technisch nog niet afgeschreven is, maar tóch moet worden vervangen, dan moet er ook geld voor zijn.

Op het ogenblik is er een schilder aan het werk. De buitendeuren van

de kerk waren echt aan een nieuwe lakbeurt toe.

Onze kerk is een gemeentelijk monument geworden, waarbij wij ons verplichten het geheel in goede conditie te houden.

Onze kerk voert ook een beleid om op energiekosten te bezuinigen. Zo zijn de lampen in de kerk inmiddels allemaal vervangen door energiezuinige exemplaren, die een kwart

minder stroom verbruiken. Nu een flinke investering, maar al snel verdienen we dat terug door een lagere energierekening. Zo zijn er nog veel meer voorbeelden op te sommen.

Wij hopen daarom, dat u, jij als parochiaan, onze kerk zult blijven steunen en we besluiten met een oud gezegde: "Met ledige handen is het kwaad snoeken vangen", wat wil zeggen: zonder geld kan men weinig verrichten!

CJ.

HH. Martinus en Barbarakerk

Mgr. Bekkersplein 4
5328 CK, Rossum
telefoon 0418-661238
e-mail
parochie@rossumhurwenen.nl

IBAN: NL66 RABO 0144 6023 93
t.n.v. Parochie H. Franciscus HH.
Martinus en Barbarakerk Rossum

secretariaat idem
intenties idem

spreekuur op donderdagochtend
van 9.30 - 11.30

Dopen

Wilt u uw kindje laten dopen? Op 31 mei is er in onze kerk gelegenheid hiertoe. U kunt zich hiervoor aanmelden bij het Algemeen Secretariaat tel. 0418-632504.

Vieringen

Zondag	1 februari	9.30 uur	Eucharistieviering B. Bus met Pro Musica
Vrijdag	6 februari	11.00 uur	dienst in de Vaste Burcht
Maandag	9 februari	14.30 uur	viering voor ouderen in het zaaltje
Zondag	15 februari	9.30 uur	Gebedsdienst
Zondag	1 maart	9.30 uur	Eucharistieviering B. Bus met Pro Musica
Vrijdag	6 maart	11.00 uur	dienst in de Vaste Burcht
Maandag	9 maart	14.30 uur	Viering voor ouderen in het zaaltje
Zondag	15 maart	9.30 uur	Gebedsdienst J. Vriesema

Overleden

Anna van Bremen - Dokman werd geboren op 9 juni 1922 te Beesd en is overleden op 6 december 2004 te Rossum. Zij was weduwe van Theo van Bremen die tien jaar geleden is overleden. Samen kregen zij negen kinderen, achttien kleinkinderen en negen en twintig achterkleinkinderen. De laatste dertien jaar woonde zij in de Vaste Burcht, waar zij, na een lang ziekbed en omringd door haar gezin, is overleden.

Na de uitvaartdienst in onze kerk, hebben wij haar bij haar man te rusten gelegd op het R.K. Kerkhof te Rhenoy.

Dat zij rusten moge in vrede.

Kerstmis 2014

Bij deze willen wij terugzien op de fijne vieringen die wij met de Kerst gehad hebben. De Kerstviering voor ouderen was weer gezellig, de Gezinsviering met onze voorganger J. Vriesema, was bijzonder goed geslaagd door het mooie kerstspel van de kinderen en het zingen van Lavande. Eerste Kerstdag klonken de mooie gezangen van "Pro Musica" tijdens de Eucharistieviering met een goede preek van pastor B. Bus. Al met al een geslaagde Kerst, mede dank zij de vele vrijwilligers die hieraan meegewerkt hebben. Je staat er van te kijken hoe veel werk er in de kersttijd verzet wordt. Geweldig, allemaal bedankt.

Laatste oproep!!!

Eerste H. Communie

De eerste Communie staat gepland voor zondag 25 april 2015.

Wilt u uw zoon of dochter in groep vier hiervoor opgeven, dan graag zo spoedig mogelijk door een briefje met naam en adres in de brievenbus van de kerk of een mailtje naar parochie@rossumhurwenen.nl

Na aanmelding krijgt u dan bericht van ons.

De voorbereiding is om praktische redenen samen met de kinderen uit Alem.

Kerkebalans

Het bestuur heeft besloten om in januari een parochieblad uit te laten komen om extra aandacht te vragen voor de actie Kerkebalans.

Bij uw parochieblad zit een acceptgiro ingesloten, die u kunt gebruiken om geld over te maken ten gunste van onze kerk. Het banknummer is dan ook van onze kerk hier in Rossum. Wij willen graag onze onkosten kunnen blijven betalen, hierbij moet u dan denken aan energiekosten, onkosten voor de vieringen, de werkgroepen en dat we na onze vieringen nog een kopje koffie kunnen blijven schenken.

U kunt ook uw gave in de bus bij de kerk doen of in het offerblok achter in de kerk. Wij rekenen op U!!!

Financieel overzicht H.H. Martinus en Barbarakerk 2013

Sinds de start van de Franciscusparochie in januari 2013 is de financiële verantwoordelijkheid voor het kerkgebeuren in Rossum overgegaan naar de penningmeester van nieuwe parochiebestuur, Kees Leenders.

Mijn eigen bemoeienis met de financiële administratie van de kerk behelst niet meer dan het beheer van de kleine uitgaven van de pastorie en de inkomsten via de opgegeven intenties en de collectes in de kerk. Alle uitgaven voor gas, water, elektriciteit en de inkomsten van kerkbalans en antennes op de toren verlopen nu via de administratie van het bestuur van de Franciscusparochie.

Aan onderhoud van de kerk wordt alleen het meest noodzakelijke gedaan om de kerk nog in redelijke staat (wind- en waterdicht) te houden ten behoeve van een toekomstige koper van de kerk. De meeste onderhoudskosten betreffen nu de kachel van de kerk. Deze is zo langzamerhand aan vervanging toe.

Mij is gevraagd een stukje te schrijven over het financiële gebeuren in 2013/2014. Ik kan daar maar beperkt over informeren aangezien het bestuur nog geen volledig overzicht heeft gegeven van de financiële gegevens over onze kerk. Bekend is wel dat de bijdrage van de parochianen de afgelopen

twee jaar vrij stabiel was. In 2012 was dat 15.620 euro, in 2013 het bedrag van 16.016 euro. Voor 2014 verwacht ik een soortgelijk bedrag. De bijdrage is sinds het bekend maken van de sluiting van onze kerk wel gedaald. In 2011 was dit nog 20.650 euro. Vanwege het feit dat we voor onze kerk geen grote onderhoudskosten meer hoeven te maken of daarvoor geld moeten reserveren is het verschil over de baten en lasten in 2013 net positief met 168 euro.

Bedenk wel dat we zo'n gunstig resultaat boeken mede vanwege de antenne-inkomsten van de zendmasten op de toren van de kerk.

Ten opzichte van de andere kerken in onze parochie doen we het niet slecht. De kerken in Alem en Hedel hebben een negatief saldo over 2013. Van de overige kerken in onze parochie is meer financieel nieuws te lezen elders in dit blad.

Frans van der Horst

H. Martinuskerk

Voorstraat 102
5334 JW Velddriel
telefoon 0418 -63 13 15

IBAN: NL25 RABO 0153 4015 16
t.n.v. Parochie H. Franciscus H.
Martinuskerk Velddriel

secretariaat idem

intenties
mevr. J. van den Dungen
tel. 0418 - 63 20 61

Bijzondere data

- Zondag 15 februari 9.30 uur Carnavalsviering, diaken P. de Snoo en Martinus Kids en Jeugdraad de Schumers en gevolg.
- Woensdag 18 februari 19.00 uur, Aswoensdag, Eucharistieviering pr. J. Verhoeven en gemengd koor met uitreiking askruisje.
- Zondag 29 maart 9.30 uur Palmzondag-viering met Jos Vriesema en uitreiking palmtakjes.

Geplande Doopvieringen

8 februari 2015, pater B. Bus
21 januari 2015 voorbereiding

12 april 2015 pastor S. Schevers
25 maart 2015 voorbereiding

Vorbereidingsavonden om 20.00 uur
in het parochiecentrum Kerkdriel,
Hertog Arnoldstraat 57B.

Martinus Kids Velddriel

Kinderkoor Martinus Kids gaat uit. In de Zaltbommelse St. Martinuskerk zal het kinderkoor de schelpjesviering van zondag 25 januari om 11.00 uur muzikaal omlijsten. Nadat de Martinus Kids ook al in Hedel de afgelopen jaren hebben gezongen gaan ze nu dus naar Zaltbommel. De schelpjesviering is een viering, voorgegaan door pr. B. Bus, waarin de dopelingen van Zaltbommel van het afgelopen jaar worden vernoemd. Zij worden dan ook uitgenodigd om deel te nemen aan deze viering.

Zondag 1 maart 11.00 uur zullen de Martinus Kids in Hedel zingen bij de presentatieviering van de communicanten die op zondag 17 mei in Hedel hun Eerste H. Communie gaan doen. Ook die viering zal door de Martinus Kids worden opgeluisterd.

In het kinderkoor kunnen er altijd nog kinderen mee komen zingen. Vind je zingen leuk, of ken je iemand die mee wil zingen, je bent altijd van harte welkom. De wekelijkse repetitie is woensdag van 18.30 uur tot 19.15 uur in de kerk van Velddriel (ingang sacristie links langs de kerk) Je kunt informatie opvragen bij Ans 06-28134975 of Hetti 06-28516799.

Overleden

- 13 december 2014, An Pardoel-van de Bighelaar, 89 jaar, Bernhardstraat, Kerkdriel.
- 14 december 2014, Liesbeth van der Salm- Schrama, 70 jaar, Uithovensestraat 27 te Hedel. De avondwake is op 18 december in onze kerk gehouden waarna de volgende dag de crematie.
- 20 december 2014, Jo Verhoeven, 84 jaar, Hondstraat 25, Velddriel. De kerkelijke uitvaart vond op 24 december plaats; hij werd begraven op het kerkhof alhier.
- 23 december 2014, Albert Coppens, 90 jaar, Hamstraat 7, Velddriel, gesterkt door sacrament der Zieken. De kerkelijke uitvaart was op 30 december en aansluitend is hij te rusten gelegd op ons kerkhof.

Mogen zij rusten in vrede.

De nabestaanden wensen we veel kracht en steun in deze moeilijke tijd toe. Sterkte.

Gezinsviering Carnaval

Zondag 15 februari om 9.30 uur is er weer een gezinsviering vanwege carnaval. Diaken P. de Snoo zal deze viering voorgeaan. Kinderkoor Martinus Kids zal de viering muzikaal verzorgen en Jeugdraad de Schumers, de Veldroad en Prins en Prinses hebben hun medewerking toegezegd.

In memoriam

Albert Coppens heeft ruim 40 jaar gezongen bij het Velddriels koor. In het begin was dat nog een mannenkoor maar vijf jaar later is het een gemengd koor geworden. Het Martinuskoor zong bij rouw en trouw en in de weekendvieringen.

Zo'n 35 jaar geleden werd er zowel zaterdag als zondag gezongen. Ondanks zijn eigen drukke werkzaamheden, boerderij en gezin, was hij een trouw lid.

Namens de Velddrielse parochie danken wij hem voor zijn inzet en wensen zijn vrouw en familie heel veel sterkte en kracht toe.

**ADVENTS
ACTIE**

Missie Ontwikkeling en Vrede MOV werkgroep Velddriel

Bisschoppelijke Adventsactie

Ook dit jaar werd in onze kerk weer als vanouds gecollecteerd in de advent tot en met Eerste Kerstdag.

De opbrengst was € 135,00 waarvoor wij u hartelijk dank zeggen.

Namens de werkgroep heel hartelijk dank voor uw/je bijdrage.

*Wergroep m.o.v. Velddriel
Trees Hooijmans en Annie van Kuijk*

Onze kerken in balans

Niet langer is alles meer zo vanzelfsprekend. Vele kleine kernen binnen onze parochie slaan de handen ineen om hun zorgen te uiten. Ook Velddriel heeft dat gedaan. Identiteit, leefbaarheid en geloofsbeleving staan op het spel.

Zo wordt behoud van het kerkelijke hart in de karakteristieke Velddrielse dorpskern als een belangrijke zorg gevoeld. In de vorig jaar opgerichte Dorpsraad van Velddriel zitten bezorgde bewoners, die actief zijn geworden om als spreekbuis op dit punt te kunnen optreden. Dit alles in het kader van een betere leefbaarheid in de dorpskern.

Dat is niet onopgemerkt gebleven. Net zoals in de andere kleine kernen van onze parochie, de zorg om de kerk krachtig naar voren komt. Ieder komt daarmee op zijn eigen manier naar buiten. Niet alles kan echter onveranderd blijven. Het zou niet realistisch zijn om de ogen te sluiten voor de veranderingen in ons leven en doen. Maar wat financieel verantwoord kan en het samen-kerk zijn bevordert in de Bommelerwaard, moet toch een plaats kunnen behouden in de toekomst. Dat geluid wordt bij vele parochianen gehoord.

Daarom doen we een beroep op u. Zowel financieel als actief meehelpen en denken in de parochie.

Zonder Uw steun kunnen we het eenvoudig niet.

Vraag u deze keer niet af, wat de kerk voor u nog kan betekenen na de fusie, maar wat u voor de kerk kunt betekenen. Heeft u hart voor uw kerk en denkt u iets te kunnen betekenen doe dan een geldelijke gift aan de parochie. In het bijzonder willen wij de parochianen van Velddriel oproepen. Het is beter door te gaan, dan de kop in het zand te steken. U bent de motor.

Samen kunnen we onze kerken weer in balans brengen en een mooie nieuwe parochie neerzetten. Geef daarom met de kerkbalans 2015 een krachtig signaal af.

Namens de contactgroep Velddriel,

*Hetti van Kessel
Bart van de Bosch
Brigit Verhoeven
Jo van den Dungen
Jan van Kessel
Diny Laheij
Henriëtte van Namen*

H. Martinuskerk

Oliestraat 26
5301 BB Zaltbommel
telefoon 0418-512215
e-mail sintmartinusparochie-zaltbommel@hetnet.nl

IBAN: NL07 INGB 0004 4572 38
t.n.v. Parochie H. Franciscus H.
Martinuskerk Zaltbommel

secretariaat idem
intenties Tiny van Steenberg,
adres: zie boven
tel.: 0418-514262

Sjan van Rixtel-Brands afscheid van de senioren

Zeven jaar is Sjan betrokken geweest bij het verzorgen van de seniorenmiddagen van de Sint-Martinuskerk in Zaltbommel. Zij heeft zich al die tijd ingezet op de eerste woensdagmiddag van de maand.

Sjan heeft dat altijd heel graag gedaan, en vond het moeilijk om op te zeggen. Maar als je 82 jaar bent dan is het ook goed geweest. Wij hopen dat Sjan toch maandelijks blijft komen op de seniorenmiddagen, aan de andere kant van de tafel.

Sjan bedankt voor je inzet voor onze senioren.

Riek, Annie, Nell, José en Tiny

Overleden

Opgenomen in de vreugde van de Heer:

Op 8 december overleed in 's-Hertogenbosch Stien Vermeulen. Zij was de weduwe van Giel Linnenbank.

Stien werd op 20 juli 1937 in Culemborg geboren. De crematieplechtigheid had plaats op zaterdag 13 december in het Crematorium Maaslanden in Vlijmen.

Op 11 december overleed in Zaltbommel Leen van Gameren.

Leen werd in Zaltbommel geboren op 12 september 1942. Hij was gehuwd met Rick de Geus. Na de uitvaartdienst in de Sint-Martinuskerk was de begrafenis op de RK begraafplaats aan de De Virieusingel.

Zoveel soorten van verdriet,

ik noem ze niet.

Maar één, het afstand doen

en scheiden.

En niet het snijden

doet zo'n pijn

maar het afgesneden zijn.

Bijzondere vieringen

De maandelijkse Seniorenvieringen zijn op woensdag 4 februari en 4 maart om 14.30 uur in het parochiecentrum. Na afloop is er een gezellig samenzijn.

In de zaal van Zorghuis 'De Wielewaal' is op dinsdag 10 februari en 18 maart om 16.00 uur een Eucharistieviering.

Elke vrijdagavond om 19.00 uur is onder verantwoordelijkheid van de Raad van Kerken een weeksluiting, waarin voorgangers uit alle kerken om de beurt voorgaan. Na afloop wordt er met elkaar koffie gedronken.

Op zondag 1 februari en 1 maart is in de Sint-Martinuskerk, een meditatieve viering 'Op Adem Komen' om 11.00 uur.

Op zondag 25 jan. zal de schelpjesviering plaatsvinden. De kinderen die in 2014 gedoopt zijn in onze kerk zijn dan van harte welkom met hun ouders, broertjes en zusjes.

Op zaterdagavond 28 febr. zullen tijdens de viering van 19.00 uur de kinderen worden voorgesteld die op 31 mei hun Eerste H. Communie gaan doen.

Oecumenische Kerstvieringen

Op zaterdag 20 december was er een Kerstviering voor senioren in Het Anker, georganiseerd door drie kerken, St. Maarten, Het Anker en de St. Martinus. Er waren van onze kerk vier en twintig senioren die de viering bijwoonden.

Er was eerst koffie met kerstkoeken, daarna zijn in de viering voorgedaan de predikanten Veltkamp en Boezewinkel, (pastor Bus was verhinderd omdat hij twee uitvaarten moest voorbereiden), ik heb in zijn plaats meegedaan met de viering. Daarna kregen de senioren lekkere soep en heerlijke broodjes en een toetje.

Bedankt voor de organisatie, diaconie van de St. Maarten en Het Anker.

Tiny

Nieuwe kazuifels en togen voor de misdienaars

Onze kerk heeft een tekort aan mooie kazuifels, de groene is een paar jaar geleden nieuw aangeschaft, nu is de rode hard aan vervanging toe, net als de togen van de misdienaars.

Daar is geld voor nodig, die kleding koop je niet zomaar in de winkel. Daarom vraag ik u bij te dragen aan Kerkbalans zodat deze liturgische kleding een keer vervangen kan worden.

Archief

Uit het archief van het armenbestuur van de St. Martinuskerk te Zaltbommel.

Het archief van het armenbestuur begint rond 1882 en loopt door tot na 1945.

Opvallend, voor mensen van onze tijd, is dat de meeste hulp in natura werd geboden. De behoeftigen kregen dus vaak geen contant geld maar praktische hulp. Zo kregen ze brood, kleding, schoeisel en kolen uitgereikt. De leveranciers van de geleverde goederen stuurden hun rekening naar het R.C. Armenbestuur.

Ik wil u enkele zaken van deze nota's noemen, zodat u een inzicht krijgt in de geboden hulp.

Weduwen kregen wekelijks een bedrag van 50 cent, 75 cent of 135 cent, al naar gelang hun situatie. In totaal werd in 1885 fl. 970,85 uitbetaald.

Enkele voorbeelden van praktische hulp.

- Zo werd er een broekje geleverd voor het zoontje van... voor 40 cent en een pakje voor 100 cent.
- Twee pakjes met voorschoot van knopen voor de zoontjes van... fl. 2.00.

In januari 1885 krijgt het bestuur een rekening (over 1884) voor 32 kilo roggebrood voor de somma van

fl. 2,88. Een jaarrekening van 256 kilo roggebrood voor fl. 23.44. Wel opvallend is dat het brood en de andere levensmiddelen gekocht werden bij diverse leveranciers.

Vaak zijn er nota's te vinden voor geleverde klompen, 12 paar 'mansklompen' voor fl. 4.20, 12 paar 'vrouwsklompen' voor fl. 4.20, 13 paar drielingen (kleine klomp) voor fl. 3,12 en 6 paar halve klompen voor fl. 1,08.

Vier hectoliter steenkool voor fl. 2,20. 12,5 mud gruis voor fl. 7,35 - waarschijnlijk niet de beste kwaliteit.

Ook de toenmalige grafdelver werd soms betaald door het armenbestuur voor een 5de-rangs kindergrafje kreeg hij 50 cent. Er is zelfs een nota bij voor de verstrekking van twee zakdoeken voor de som van 50 cent.

Aan schaalcollectes werd in 1885 fl. 268,97 opgehaald, aan huishuur kwam fl. 171,60 binnen, verder ontvangt men gelden uit verpachte gronden.

Vanwege de beperkte ruimte in dit blad is dit slechts een korte weergave van de geboden hulp, mogelijk helpt het toch mee aan de beeldvorming over die tijd.

M. van Iersel

Terugblik Kerstmis 2014

De voorbereidingen voor kerstmis begonnen op 9 december met het van de zolder halen van de kerststal. Annie en Karin waren het koper aan het poetsen, want alles moest natuurlijk wel blinken. De volgende dag is de stal in de kerk neergezet. Zaterdag 13 december is de kerstboom omgezaagd, die mevrouw Van Grinsven in haar tuintje had staan, en in de kerk geplaatst. Op maandag heeft de poetsploeg de kerk schoongemaakt en 's avonds werd de boom versierd en de stal ingericht. Het kerstfeest kon wat dat betreft beginnen.

Donderdagmorgen 18 december kwam de oudercommissie van de Christelijke Basisschool 'De Leiboom' de kerk versieren. 's Middags kwamen de kinderen van het koor en orkest een kerstspel repeteren. Daarna liep de kerk voor de eerste keer vol met ouders en kinderen voor de kerstviering voor de onderbouw, en 's avonds nog een keer voor de bovenbouw. Het begin was gemaakt.

Zaterdag 20 dec. werden de bloemstukken gemaakt, alles klaargezet en kerstbrood gesmeerd voor de seniorenviering die zondagmiddag plaats zou vinden. 's Avonds was de volkskerstzang met de muzikanten van 'De Karel'. Het kerstverhaal werd voorgelezen en de kerstboodschap meegegeven aan ruim honderd mensen.

In de seniorenviering op zondagmiddag 21 dec. verzorgde het koor Cantare met organist/dirigent Endy de zang. Er waren in totaal tachtig mensen op afgekomen. Na de viering hebben we koffie met kerstbrood gegeten en gedronken.

's Avonds was de kerk helemaal gevuld voor de Kerst-sing-inn met Eljakim. Het was geweldig wat dat koor liet horen. Na afloop gingen de mensen met een echt kerstgevoel huiswaarts.

Ook zijn de bewoners van 'Bommelstein' kerstfeest komen vieren in het parochiecentrum.

In de Nachtmis op 24 dec. zong het koor Surprise. Het koor en het orkest hebben geweldig hun best gedaan en dat was te horen tijdens de viering. Eerste Kerstdag was de hoogmis, waarin weer pastor B. Bus voorging. Cantare heeft de zang die morgen verzorgd.

Kerstmis 2014 was weer een geweldig feest om dankbaar op terug te kijken. Ik wil dan ook iedereen heel heel hartelijk bedanken voor alle hulp tijdens de voorbereiding en vieringen, het was in een woord, GEWELDIG. Zo zijn we samen de kerk, laten we dat vasthouden in de toekomst.

Bedankt! Bedankt! Bedankt!

Tiny

Carnaval 2015

Carnavalsviering in de Martinuskerk op 15 februari 2015 om 11.11 uur.

Carnavalsvereniging de Wallepikkers bestaat in 2015 44 ofwel 4 keer 11 jaar. Al die jaren organiseren de Wallepikkers Carnaval in Zaltbommel, dat dan tot "Mispelgat" wordt omgedoopt.

Steeds meer Mispelgatters komen op die zondag naar de kerk voor die prachtige combinatie: evangelie, bezinning, blaasmuziek en zang. Op zondag 15 februari a.s. staat de viering in het teken van het carnavalsmotto van dit jaar: "44 joar Mispel op zun gat."

Een element dat in de loop van de jaren ook een traditie is geworden is het feit dat Prins Maerten na afloop van de viering aan iemand een onderscheiding uitreikt in de vorm

van een medaille, "De Rotte Mispel" genaamd. Op deze manier is de afgelopen jaren telkens een vrijwilliger van de kerk in het zonnetje gezet. Vorig jaar was het Wil de Vaan, die deze eer te beurt viel. Dit jaar zal er weer een andere actieve vrijwilliger uit de parochie door Prins Maerten onderscheiden worden.

Mocht u tot op heden nog niet zo'n carnavalsviering bezocht hebben, dan wordt u bij deze van harte uitgenodigd!!

Let op! De aanvangstijd van de carnavalsviering is aangepast! De viering begint om 11.11 uur

*Namens de kerkcommissie
van C.V. De Wallepikkers
Harrie Kessel*

Van de bestuurstafel

Het was reuze gezellig op de nieuwjaarsreceptie op zaterdagavond 3 januari in de pastorie van Zaltbommel. Informele ontmoetingen tussen parochianen uit alle kerken, bestuursleden en pastores. De contacten lopen zoals altijd op een receptie wat uiteen. Sommigen willen zoveel mogelijk mensen even de hand schudden, anderen staan rustig en ontspannen met elkaar te praten. Ook voor ons als bestuursleden was het een moment om elkaar nu eens heel informeel te ontmoeten en ik persoonlijk kan daar best van genieten. Op de maandelijkse bijeenkomsten van het kerkbestuur is dat wat anders en is hier doorgaans geen tijd voor. Het zijn vrij lange en stevige vergaderingen waarin heel veel zakelijk beslissingen moeten worden genomen.

Want wat doet het bestuur nu zoal? Heel eenvoudig gezegd moet het bestuur het pastoraat d.w.z. alles wat rechtstreeks met het geloof te maken heeft, faciliteren. Zij moeten zorgen voor de gebouwen en zorgen dat pastores, werknemers en vrijwilligers hun werk goed kunnen doen. U begrijpt het al. Het gaat bij ons dus altijd, soms in iets meer en soms in wat mindere mate, over geld.

Geld wordt vaak gezien als de God van de Mammon, maar zonder dat kunnen wij niet meer leven. Geld zit niet alleen in onze gebouwen maar ook in onze pachtgronden en

u begrijpt dat die goed beheerd moeten worden. Geld is nodig voor de salarissen van onze pastores en enkele medewerkers.

Geld is nodig voor het onderhoud van de gebouwen en de kerkhoven, de energiekosten, de koren, hun dirigenten en organisten, de aankleding van de kerken zoals de bloemen. Geld is voor de kerkgemeenschap wel heel belangrijk, maar geen doel op zichzelf.

Het is daarom goed onze vergaderingen altijd te beginnen met gebed, vooral om niet te vergeten waar we echt mee bezig zijn, het mogelijk maken dat mensen kunnen worden geraakt door de liefde van God.

Mirjam Duijts-As

Tarieven 2015

Het parochiebestuur van de H. Franciscusparochie heeft de tarieven voor de liturgische vieringen en de tarieven van de begraafplaatsen voor 2015 vastgesteld.

Een volledig overzicht van de tarieven kunt u vinden op de website van de parochie:

www.katholiekbommelerwaard.nl

Overigens zijn de tarieven, ten opzichte van de tarieven over 2014 niet verhoogd. De bijdrage die gevraagd wordt voor een misintentie is dus onveranderd € 10,- gebleven.

Interview met Christianne van Dierendonck

“Blijven zoeken naar een goede oplossing”

Geboren en getogen in Zeeuwsch-Vlaanderen, de liefde brengt haar naar de Bommelerwaard. Al meer dan zes jaar is zij het aanspreekpunt van de parochie, Christianne van Dierendonck, secretaresse van de Heilige Franciscusparochie. “In de Bommelerwaard is een grote diversiteit van mensen, daarom vind ik het zo leuk hier te mogen wonen en werken.”

Veel parochianen kennen haar alleen van de telefoon. Dagelijks komen er op het secretariaat veel telefoontjes binnen. Zij worden door Christianne beantwoord evenals de telefoontjes die (buiten werktijd) via het antwoordapparaat binnenkomen.

Christianne is een gezellige prater, duidelijk is zij kind aan huis en het aanspreekpunt, als je op een door-deweekse morgen het parochiesecretariaat aan de Hertog Arnoldstraat in Kerkdriel binnenkomt. Haar werkkamer is haar domein en Christianne is er alles aan gelegen een goed overzicht te hebben over veel parochie-activiteiten. Zij heeft allerlei taken, zoals het afspreken van doopdata met de ouders, het versturen van uitnodigingen voor het doopgesprek, het regelen van voorgangers bij uitvaarten en het informeren van de betrokkenen in de kerk waar de uit-

vaart plaatsvindt. Ook bellen mensen haar, als zij vragen om het sacrament van de ziekenzalving voor iemand in hun directe omgeving. Als hier wat haast bij is, kan dit soms ook stress opleveren. Niet altijd is er direct een pastor beschikbaar.

Christianne voert helemaal alleen het secretariaat van de parochie. Zo verstrekt ze doopbewijzen, regelt uitschrijvingen, heeft contact met allerlei werkgroepen, bestelt papier en acceptgiro's, beheert de parochie-agenda, verzendt de agenda voor vergaderingen en zorgt dat de kerstkaarten en uitnodigingen voor de nieuwjaarsreceptie (op tijd!) de deur uit gaan. Christianne beheert het archief, is aanwezig op verschillende parochievergaderingen die zij heel nauwkeurig notuleert. Ze is een secretariële duizendpoot.

“Ik woonde al een poosje in de Bommelerwaard en was duidelijk toe aan een nieuwe uitdaging, toen ik een advertentie van de voormalige Pastorale Eenheid Bommelerwaard tegenkwam. Er was een ruim aanbod aan sollicitanten en ik was dan ook heel blij op gesprek te mogen komen. Na een goede klik met o.a. pastoor Ben van Bronkhorst volgde al heel snel een telefoontje dat ik mocht beginnen.

Het allerbelangrijkste in mijn werk is dat ik iets kan en mag doen voor een ander. Als iets niet kan, komt in mij het gevoel boven dat het wel moet kunnen. Het wordt een uitdaging net zo lang te zoeken en te puzzelen tot er een goede en voor iedereen aanvaardbare oplossing gevonden is. Ik beheer ook de telefoon waarop begrafenisondernemers mij kunnen bellen om een uitvaart te regelen. Zeven dagen per week ben ik tot in de avond bereikbaar. Het gaat niet zo ver dat ik met de telefoon onder de douche ga of in het zwembad spring, maar ik zoek wel zo snel mogelijk contact. Als secretaresse is het belangrijk te vertrouwen te zijn. Hiermee bedoel ik, dat je informatie daar houdt waar het hoort. Zowel de pastores als de vrijwilligers hebben hier recht op."

De plaats of de locatie waar het secretariaat zich bevindt, is voor Christianne niet zo erg belangrijk. "In het begin heb ik heel plezierig in Ammerzoden gewerkt, nu werk ik heel plezierig samen met Jos Vriesema in Kerkdriel. Mij kun je overal neerzetten als er maar een goede werkplek is en voldoende ruimte voor opslag en archief. Wel zie ik het belang in van samenwerking met de pastores. Het is goed om elkaar regelmatig informeel te ontmoeten zodat wij elkaar beter kunnen begrijpen."

Juist omdat Christianne een goed overzicht heeft over heel het parochie-gebeuren heeft zij een persoonlijke visie op de toekomst van de parochie. "Het zou goed zijn om nog veel meer dan nu al het geval is binnen de diverse kerken samen te werken. Hoe goed zou het zijn als koren, lectoren, misdienaars, voorgangers van de avondwake, onderling met elkaar samenwerken en uitgewisseld kunnen worden. Ik denk dat we dan nog beter samen Kerk kunnen zijn."

Mirjam Duijts-As

Christianne van Dierendonck

Hoi Kids

In januari wordt er door jullie kerk de actie Kerkbalans gehouden. Met deze actie vraagt jullie kerk geld om het gebouw en alle kosten te kunnen betalen. Denk hierbij aan reparatiekosten, de verwarming, de kaarsen, de salarissen van de mensen die voor de kerk werken, maar ook kosten voor goede doelen.

Vaak zijn kerkgebouwen heel mooi, en staan ze midden in een dorp of stad. Voor veel mensen is het een plaats om te bidden, om troost te zoeken, na te denken, of een feest te vieren.

Heel vaak hebben mensen er vroeger samen jaren aan gewerkt om hun kerkgebouw te bouwen. Ze spaarden ervoor, ook al hadden ze weinig geld. Of ze hielpen mee met het bouwen ervan. Op de website van onze parochie, kun je opzoeken wanneer jouw kerkgebouw is gebouwd!

Wat betekent jouw kerk voor jou? Misschien kom je zelf niet zoveel in de kerk, maar kun je hem missen?

In de (kinder)bijbel kun je het verhaal van Lucas 2: 41-52 lezen:

Elk jaar gaan Jozef en Maria en Jezus, samen met heel veel andere mensen, naar Jeruzalem om het speciale feest te vieren dat het Pascha wordt genoemd. Het is een lange reis van Nazareth naar Jeruzalem. Niemand heeft een auto, en er zijn ook nog geen treinen. De meeste mensen moeten lopen, en het duurt ongeveer drie dagen om in Jeruzalem te komen.

Dat jaar, als Jezus twaalf jaar is, zijn Jozef en Maria begonnen aan de lange terugreis naar Nazareth. Zij denken dat Jezus wel bij de andere reizigers is. Maar als zij 's avonds halt houden, is Jezus er niet.

Ze zoeken hem onder hun familieleden en vrienden, maar daar is hij niet. Wat zijn ze bezorgd! Dus gaan zij naar Jeruzalem terug om hem daar te zoeken.

Eindelijk vinden zij Jezus hier bij de leraren in de tempel. Hij luistert naar hen en stelt vragen. En iedereen is verbaasd over zijn wijsheid. Maar Maria zegt: 'Kind, waarom heb je ons dit aangedaan? Je vader en ik hebben in doodsangst naar je gezocht.'

'Waarom hebt u mij eigenlijk gezocht?' antwoordt Jezus. 'Wist u dan niet dat ik in het huis van mijn Vader moet zijn?'

Ja, Jezus was het liefst daar, waar hij iets over zijn Vader, God, kon leren. Voor Jezus was dat de Joodse tempel, voor ons is dat onze katholieke kerk.

Daarom is het belangrijk dat er kerken zijn, daarom is ook de actie Kerkbalans heel belangrijk!

Kijk ook op de speciale kids-pagina van onze website voor een werkje:

www.katholiekbommelerwaard.nl/kids

